

SERIE MAATSCHAPPELIJKE OPVANG

Thuisblijven, we doen het al maanden. Maar sommige mensen hebben geen veilig thuis. De Maatschappelijke Opvang biedt soelaas.

DEEL 1:**Het stigma**

Zijn daklozen allemaal verslaafd en is het leven op straat hun eigen keuze? Dat ligt genuanceerder, volgens de Maatschappelijke Opvang.

DEEL 2:**Het echte goud**

Maatschappelijke Opvang Den Bosch heeft er tientallen en sommigen werken er al jaren: bijzondere vrijwilligers.

DEEL 3:**De Vrouwenopvang**

Gevlucht. En nu in angst in een lelijk gebouw met allemaal andere vrouwen. Soms gekmakend, ook fijn om te kunnen delen.

DEEL 4:**De ervaringsdeskundige**

Brandweerman of piloot wilde hij later worden. Het zou spannender eindigen voor Mohamed Akrim.

DEEL 5:**Project RUPS**

Beginnen als prostituee is zo gedaan, maar stoppen gaat niet vanzelf. Project RUPS helpt sekswerkers om een ander bestaan op te bouwen.

DEEL 6:**24-uursopvang**

Hoe is dat, een verblijf in de 24-uursopvang van Den Bosch? Verslag van een barbecue, een woelige nacht en een ontbijtje.

Warmte in de opvang is niet van de zon

Hoe is dat, een verblijf in de 24-uursopvang van Den Bosch?

Verslag van een barbecue, woelige nacht en een ontbijtje: „Het is hier geen Airbnb, maar we proberen er wel iets van te maken.”

Eric Alink
Den Bosch

„Kijk uit voor dat vuur!” Dat zinnetje klinkt wrang in de Jan Palachstraat, vernoemd naar de Praagse student die zich in 1969 in brand stak, uit protest tegen de Russische bezetting. Maar woonbegeleider Faissal Aoulad Belkacem, die deze zomeravond hoofd Barbecue is, wil de rondrennende broertjes Kiano (6) en Jordinio (7) graag voor brandwonden behoeden. Ze hebben het al taai genoeg. Vandaag zijn ze op bezoek bij hun vader Kees (57), die in de gemeenschappelijke huiskamer aan de eettafel zit.

Kees woont al negen maanden in de Bossche opvang. Een zorgzame man, die bij de plantsoendienst werkt maar tijdelijk onderuitgeschoffeld is. Zijn vrouw heeft hem uit huis gebojourned. Niet dat ie had willen blijven: „Ze had opeens een ander.”

Nu is Kees alles kwijt, op zijn ex-schoonmoeder – ‘een aardige vrouw’ – en zijn beweeglijke jongens na. Ze logeren regelmatig bij hem in de opvang. „Papa vindt het niet fijn dat we vakantie hebben”, zegt Jordinio opeens. „Jawel, als jullie maar luisteren”, mompelt zijn vader. Jordinio steekt uitdagerend zijn middelvinger op, Kees zucht en bijt in een hamburger. Op zijn linkervuist staat een boeddha getatoeëerd.

Sobere kamers

Het pand van de 24-uursopvang ligt tussen de Hambaken en de voetbalvelden van OSC. Mannen, vrouwen, gezinnen en stellen kunnen hier terecht. Aanleiding? Huisuitzetting, familievete, scheiding, psychische struikeling of ravijndiepe geldzorgen. De twintig bedden zijn verdeeld over sobere eenpersoons- en gezinskamers. Voor crisisopvang – vaak ‘s nachts – zijn er twee extra slaapplekken. Bewoners verblijven doorgaans zes tot negen maanden.

Het is een verouderd gebouw. Maar een dak is een dak, zeker als je wanhopig bent. Ook de medewerkers zijn een troost, vertellen enkele bewoners. Volgens een oud bijbels rekensommetje zijn er 72.000 engelen, maar dat getal ver-

dient een update. Dat is van vóór de ingebruikname van de 24-uursopvang.

Bij aankomst krijgt elke nieuweling een welkomstpakket. Melk, brood, wasmiddel, shampoo. Bewoners koken hun eigen kostje. Leefgeld: 30 euro in de week. Maar de zomerbarbecue is gezamenlijk. Veertien bewoners hebben ingetkend. Woonbegeleidster Margot van Nijnatten gaat rond met een schaal dampende kip, saté en hamburgers. Hij raakt vlot leeg.

Hoogzwanger op straat

Ook Zellen (28) lust nog wel wat. Ze komt uit Suriname, heeft drie jonge kinderen. „Van drie papa’s. Eentje in Suriname, een in Den Haag en een in Den Bosch.” Maar het zijn weglopers, heeft ze onderzocht. Haar tegelwijsheid: „Mannen veranderen van gezicht, maar nooit van hart.”

Dat ontdekte Zellen ook in januari 2020. Hoogzwanger was ze. Maar haar vriend, met wie ze amper een jaar een relatie had, zette haar op straat. Twee weken later kwam dochtertje Victoria ter wereld. Met een keizersnee, in Zaansstad. „Ik mocht daar tijdelijk bij kennissen logeren. Eind februari kwam ik hier terecht.”

Met toestemming van Zellen komt de vader weleens langs. Even naar Victoria kijken. Haar naam betekent overwinning, maar ‘s nachts begint het verlies. Van slaap: als Victoria huult, doen Zellen en dochtertje Zegilscha (7) geen oog dicht op hun gemeenschappelijke kamer. Bovendien is de 24-uursopvang gehorig. Toch blijft Zellen monter. „Ik ben lid van de evangelische gemeente De Deur. God weet dat ik hard bid.”

Tegen zevenen. Op de buitenplaats klinkt gelach, als Faissal vlammen uit de barbecue tovert. Nog meer zomer: aan het spijlenhek hangen grote foto’s van een vuurtoren en zonnebloemen.

Als je het gesprek voert, kom je er vaak wel uit en leer je iets van elkaar

– Margot, woonbegeleidster

▲ Jordinio (7) en Kiano (6) op bezoek bij vader Kees in de 24-uursopvang. FOTO: MARC BOLSIUS

Achterin, waar een grote trampoline staat, verfijnen Jordinio en Kiano hun stuijkunst.

Spanningen

Even later betreft de hemel. Het begint te motregen. Binnen regent het gelukkig zelden mot, al is de 24-uursopvang niet altijd Huize Zonneschijn. Verschillen in cultuur of karakter kunnen spanningen veroorzaken. Woonbegeleidster Margot: „Dat kan over van alles gaan: opvoeding, geluidsoverlast, schoonmaken. Maar als je het gesprek voert, kom je er vaak wel uit en leer je iets van elkaar.”

Dat geldt ook voor kookkunst. Zo heeft de 24-uursopvang kennis kunnen maken met de beroemde gehaktballen van Kees. Tijdens de afgelopen ramadan konden liefhebbers ook een keer de *iftar* – de maaltijd na zonsondergang – proberen. Kleine, culturele uitwisselingen. Maar het werkt. De jongens van Kees vonden het Suikerfeest keigezellig.

Soms wordt verdriet gedeeld. Zoals dat van F., een jongen uit Tanzania wiens moeder daar on-

langs overleed. „Dan breekt je hart wel even, hoor”, zegt Margot. Met kunst- en vliegwerk wisten zij en haar collega’s geld voor een ticket bij elkaar te harken.

Half acht. In de kinderwagen plukt Victoria aan een armbandje. „Dat heeft ze van haar papa gehad”, glundert Zellen. „Helpt tegen het boze oog.” Het blokt gelukkig niet het digitale oog, bewijst het levendige Facetime-gesprek dat Zellen even later met haar moeder in Suriname voert.

Kwart voor negen. De barbecue smeult na, een Irakese jongen dweilt de vloer. Vanaf een driezitsbank staart Zegilscha naar *Jungle Beat: The Movie* op de tv. „Mag ik nog wat salade?”, vraagt de 29-jarige Noud (gefingerde naam) aan een tafelenoot.

Noud is waakzaam, welbespraakt en voorkomend. Hij is een wat merkwaardige eend in de bijt, want op doordeweekse dagen moet hij vroeg uit de veren. Noud, die een havo-diploma en twee auto’s heeft, zit in de sales. Maar sociaal is hij bankroet. „Ik ben verslaafd geweest. Cocaïne. Duur? Op

het hoogtepunt 400 à 500 euro per week. Ik had het niet meer in de hand.” Cocaïne zag hij als medicatie. Het bracht rust in zijn hoofd. „Anderen gebruiken het om los te gaan, ik om controle te houden.”

Na psychologisch onderzoek weet hij eindelijk wat eraan schort. Autisme. „Van onvoorziene veranderingen raak ik van slag. Zo hadden mijn ouders voor mijn veertiende verjaardag een surpriseparty georganiseerd. Ik schrok me wild, ben weggelopen.”

Onlangs viel de voordeur opnieuw achter hem dicht. Op Moederdag zetten zijn ouders hem buiten, nadat ze Noud – na zijn vergeefse poging tot zelfstandig wonen – weer onderdak hadden

Veel begeleiders zijn jong en dringen zich niet op, maar ze zijn er als het nodig is

– Noud (29), bewoner opvang

geboden. Het ging niet meer. „Maar ik had wel een moederdagcadeau, samen met mijn zussen. Een verzorgingspakket.”

Over de Bossche 24-uursopvang is hij tevreden. „Veel begeleiders zijn jong en dringen zich niet op. Maar ze zijn er als het nodig is. Nadeel van hier? De douches en wasmachine delen.”

Opvang is veranderd

Margot werkt al tien jaar bij Maatschappelijke Opvang Den Bosch. Zeven jaar Vrouwenopvang, nu hier. De doelgroep is complexer geworden, ziet ze. Ook de 24-uursopvang is veranderd. „We verlangen van bewoners meer zelfredzaamheid. Drugs en alcohol blijven verboden, maar de huisregels zijn soepeler. Bewoners mogen tussen 10.00 en 22.00 uur bezoek ontvangen. Dat veroorzaakt geen stormloop. Wie hier woont, heeft amper of geen netwerk.”

Voorbij tien. De huiskamer is uitgestorven, op Razi (58) na. Ze schikt wat bakjes met overgebleven pasta en salade. Voor wie wil.

Razi keerde na de dood van haar dochter en man Iran de rug toe. In Nederland trouwde ze, maar het huwelijk bracht geen geluk. Nu zit ze hier, met al haar trots. Wat haar op de been houdt, is haar vrijwilligerswerk bij de Kringloopwinkel. Op tweedehands geluk wacht Razi overigens niet. Liever nieuw en ongeschonden.

Half twaalf. Bedtijd voor de gast en zijn schrijfblok. De slaapkamer is kaal maar schoon. Muisstil is het niet. De nacht brengt dichtvallende deuren, ruisende waterleidingen, stemmen in de verte. Victoria lijkt te slapen. Die voetstapen? De nachtwaker waakt.

Half negen, douchen. De huiskamer is uitgestorven. Nog even een boterham en een bekertje koffie, op het medewerkerskantoor. Een vaas met bloemen – dankbetuiging van een Tsjetsjeense vrouw en haar zoon – zorgt voor kleur. Woonbegeleidster Ilse van der Meulen, die droefgeestigheid en hoop in één zin samenbrengt: „Het is hier geen Airbnb, maar we proberen er wel iets van te maken.”